

၁၄- မျိုးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း

(၁) ကသိကာနုလောမ = ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

- # ၁ = ပထမဈာန်
 ၂ = ဒုတိယဈာန်
 ၃ = တတိယဈာန်
 ၄ = စတုတ္ထဈာန်
 ၅ = အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်
 ၆ = ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်
 ၇ = အာကိဉ္စညာယတနဈာန်
 ၈ = နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်

❖ ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင် ပထမဈာန်မှ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။ (ကသိုဏ်းအစဉ် ကို အထူးပြုသည်။)

(၂) ကသိကပဋိလောမ = ကသိုဏ်းတို့၏ အစဉ်ပြန်သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

❖ ဩဒါတကသိုဏ်းမှ ပထဝီကသိုဏ်းအထိ ကသိုဏ်း အသီးအသီးတွင် ပထမဈာန်မှ နေဝသညာနာသညာ ယတနဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။

(၃) ကသိကာနုလောမပဋိလောမ = ကသိုဏ်း တို့၏ အနုလုံပဋိလုံ အစဉ်နှင့် အစဉ်ပြန်သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

(၄) ဈာနာနုလောမ = ဈာန်တို့၏ အစဉ်အားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

❖ ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင် ပထမဈာန်မှ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။ (ဈာန်အစဉ်ကို အထူးပြုသည်။)

(၅) ဈာနပဋိလောမ = ဈာန်တို့၏ အစဉ်ပြန်သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၈-မှ ၁-အထိ

❖ ပထဝီကသိုဏ်းတွင် နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်မှ ပထမဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။ အကယ်၍ အခက် အခဲရှိလျှင် ရှေးဦးစွာ ပထမဈာန်မှ နေဝသညာနာသညာ ယတနဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။ ထိုနောက် နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်မှ ပထမဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။

❖ အာပေါကသိုဏ်းတွင် နေဝသညာနာသညာယတန ဈာန်မှ ပထမဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။ အကယ်၍ အခက် အခဲရှိလျှင် ရှေးဦးစွာ ပထမဈာန်မှ နေဝသညာနာသညာ ယတနဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။ ထိုနောက် နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်မှ ပထမဈာန်အထိ ဝင်စားပါ။

❖ ကျန်ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင်လည်း အလားတူ ဝင်စားပါ။

(၆) ဈာနာနုလောမပဋိလောမ = ဈာန်တို့၏ အနုလုံပဋိလုံ အစဉ်နှင့် အစဉ်ပြန်သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ၊ ၈-မှ ၁-အထိ

(၇) ဈာနုက္ကန္တိက = အစဉ်အတိုင်းသော ဈာန်ကို ခုန်သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

❖ ပထဝီကသိုဏ်းတွင် ၁, ၃, ၅, ၇ ဈာန်တို့ကို ဝင်စားပါ။ ထိုနောက် ၂, ၄, ၆, ၈ ဈာန်တို့ကို ဝင်စားပါ . . . ၈, ၂, ၄, ၆ ဈာန်တိုင်အောင် ဝင်စားပါ။

ပထဝီကသိုဏ်း ▶

၁	၃	၅	၇
၂	၄	၆	၈
၃	၅	၇	၁
၄	၆	၈	၂
၅	၇	၁	၃
၆	၈	၂	၄
၇	၁	၃	၅
၈	၂	၄	၆

❖ အာပေါကသိုဏ်းစသော ကျန်ကသိုဏ်းအသီးအ သီးတွင်လည်း အလားတူ ဝင်စားပါ။

(၈) ကသိဏုက္ကန္တိက = အစဉ်အတိုင်းသော ကသိုဏ်းကို ခုန်သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

ပထဝီ	တေဇော	နီလ	လောဟိတ
အာပေါ	ဝါယော	ပီတ	ဩဒါတ
တေဇော	နီလ	လောဟိတ	ပထဝီ
ဝါယော	ပီတ	ဩဒါတ	အာပေါ
နီလ	လောဟိတ	ပထဝီ	တေဇော
ပီတ	ဩဒါတ	အာပေါ	ဝါယော
လောဟိတ	ပထဝီ	တေဇော	နီလ
ဩဒါတ	အာပေါ	ဝါယော	ပီတ

❖ ရှေးဦးစွာ ပထဝီ, တေဇော, နီလ, လောဟိတ ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင် ပထမဈာန်ကို ဝင်စားပါ။ ထိုနောက် အာပေါ, ဝါယော, ပီတ, ဩဒါတကသိုဏ်း အသီးအသီးတွင် ပထမဈာန်ကို ဝင်စားပါ . . . ဩဒါတ, အာပေါ, ဝါယော, ပီတကသိုဏ်းတိုင်အောင် ပထမ ဈာန်ကို ဝင်စားပါ။

❖ ထပ်မံ၍ ပထဝီ, တေဇော, နီလ, လောဟိတ . . . ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင် ဒုတိယဈာန်ကို တိုက် ရိုက် ဝင်စားပါ။

❖ ထပ်မံ၍ ပထဝီ, တေဇော, နီလ, လောဟိတ . . . ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင် တတိယဈာန်ကို တိုက် ရိုက်ဝင်စားပါ။ ထိုနည်းလမ်းအားဖြင့် သမာပတ် (၈)ပါး စလုံးကုန်အောင် ဝင်စားပါ။

(၉) ချာနကသိက္ခန္တိက = ချာန်နှင့် ကသိုဏ်းကို ခုန်သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

(က) ဇယား

ပထဝီ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
တေဇော	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၁	၂
နီလ	၅	၆	၇	၈	၁	၂	၃	၄
လောဟိတ	၇	၈	၁	၂	၃	၄	၅	၆
အာပေါ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
ဝါယော	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၁	၂
ပီတ	၅	၆	၇	၈	၁	၂	၃	၄
ဩဒါတ	၇	၈	၁	၂	၃	၄	၅	၆

(ခ)	(ဂ)	(ဃ)	(င)	(စ)	(ဆ)	(ဇ)
အာပေါ	တေဇော	ဝါယော	နီလ	ပီတ	လောဟိတ	ဩဒါတ
ဝါယော	နီလ	ပီတ	လောဟိတ	ဩဒါတ	ပထဝီ	အာပေါ
ပီတ	လောဟိတ	ဩဒါတ	ပထဝီ	အာပေါ	တေဇော	ဝါယော
ဩဒါတ	ပထဝီ	အာပေါ	တေဇော	ဝါယော	နီလ	ပီတ
တေဇော	ဝါယော	နီလ	ပီတ	လောဟိတ	ဩဒါတ	ပထဝီ
နီလ	ပီတ	လောဟိတ	ဩဒါတ	ပထဝီ	အာပေါ	တေဇော
လောဟိတ	ဩဒါတ	ပထဝီ	အာပေါ	တေဇော	ဝါယော	နီလ
ပထဝီ	အာပေါ	တေဇော	ဝါယော	နီလ	ပီတ	လောဟိတ

❖ (က)ဇယား ပထမကော်လန်တွင် ပြထားသည့် အတိုင်း ပထဝီကသိုဏ်းတွင် ပထမချာန်ကို၊ တေဇော ကသိုဏ်းတွင် တတိယချာန်ကို၊ နီလကသိုဏ်းတွင် အာကာသာနဉ္စယတနချာန်ကို၊ လောဟိတကသိုဏ်း တွင် အာကိဉ္စညာယတနချာန်ကို ဝင်စားပါ . . . ဩဒါတကသိုဏ်းတွင် အာကိဉ္စညာယတနချာန်တိုင် အောင် ဝင်စားပါ။

❖ ထိုနောက် ဒုတိယကော်လန်မှ အဋ္ဌမကော်လန် အထိပြထားသည့်အတိုင်း ဝင်စားပါ။

❖ ဇယား (က)တွင် လေ့ကျင့်ဝင်စားသည့်အတိုင်း ဇယား (ခ)မှ ဇယား (ဇ)အထိ ဝင်စားပါ။

(၁၀) အင်္ဂိသင်္ဂိက = ချာန်အင်္ဂါကို ပြောင်းရွှေ့သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

❖ ပထဝီကသိုဏ်းတွင် ပထမချာန်ကို ဝင်စား၍ ချာန်မှ ထပြီး ချာန်အင်္ဂါများကို ရှုပါ။ ထိုနောက် ဒုတိယချာန်ကို ဝင်စား၍ ချာန်မှထပြီး ချာန်အင်္ဂါများကို ရှုပါ။ ထိုနောက်

တတိယချာန်ကို . . . သမာပတ်(၈)ပါးစလုံးကုန်အောင် အလားတူလေ့ကျင့်ပါ။

❖ အာပေါကသိုဏ်းစသော ကျန်ကသိုဏ်းအသီးအသီး တွင်လည်း အလားတူ ဝင်စားပါ။

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

(၁၁) အာရမ္မဏသင်္ဂိက = အာရုံကို ပြောင်းရွှေ့သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

ပထဝီ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
အာပေါ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
တေဇော	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
ဝါယော	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
နီလ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
ပီတ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
လောဟိတ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
ဩဒါတ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈

❖ ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင် ပထမချာန်ကိုသာလျှင် ကသိုဏ်း (၈)ပါးစလုံးတွင် ဝင်စားပါ။ ထိုနောက် ကသိုဏ်း (၈)ပါးစလုံးတွင် ဒုတိယချာန်ကိုသာလျှင် ဝင်စားပါ။ ထိုနည်းလမ်းအတိုင်း သမာပတ်(၈)ပါးစလုံး ပြီးသည့်တိုင်အောင် ဝင်စားပါ။

(၁၂) အင်္ဂါရမ္မဏသင်္ဂိက = အင်္ဂါနှင့် အာရုံကို ပြောင်းရွှေ့သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

ပထဝီ	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈
အာပေါ	၂	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၁
တေဇော	၃	၄	၅	၆	၇	၈	၁	၂
ဝါယော	၄	၅	၆	၇	၈	၁	၂	၃
နီလ	၅	၆	၇	၈	၁	၂	၃	၄
ပီတ	၆	၇	၈	၁	၂	၃	၄	၅
လောဟိတ	၇	၈	၁	၂	၃	၄	၅	၆
ဩဒါတ	၈	၁	၂	၃	၄	၅	၆	၇

❖ ပထမကော်လန်တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း ပထဝီကသိုဏ်းတွင် ပထမဈာန်ကို၊ အာပေါကသိုဏ်းတွင် ဒုတိယဈာန်ကို၊ တေဇောကသိုဏ်းတွင် တတိယဈာန်ကို . . . ဩဒါတကသိုဏ်းတွင် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်တိုင်အောင် ဝင်စားပါ။

❖ ဒုတိယကော်လန်တွင် ပြထားသည့်အတိုင်း ပထဝီကသိုဏ်းတွင် ဒုတိယဈာန်ကို၊ အာပေါကသိုဏ်းတွင် တတိယဈာန်ကို . . . ဩဒါတကသိုဏ်းတွင် ပထမဈာန်တိုင်အောင် ဝင်စားပါ။ ထိုနည်းလမ်းအတိုင်း တတိယကော်လန်စသည့် ကော်လန် (၈)ခုစလုံးကုန်အောင် ဝင်စားပါ။

(၁၃) အင်္ဂိဝဝတ္ထာပန = ဈာန်အင်္ဂါကို မှတ် (ပိုင်းခြား) သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

❖ ပထဝီကသိုဏ်းတွင် ပထမဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဈာန်မှထပြီး “ပထမဈာန်သည် ဈာန်အင်္ဂါ (၅)ပါးရှိ၏” - ဤသို့ ဈာန်အင်္ဂါများကို မှတ်သားပါ။ ထိုနောက် ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဈာန်မှထပြီး “ဒုတိယဈာန်သည် ဈာန်အင်္ဂါ (၃)ပါးရှိ၏” - ဤသို့ ဈာန်အင်္ဂါများကို မှတ်သားပါ။ ထိုနောက် တတိယဈာန်ကို . . . သမာပတ် (၈)ပါးစလုံးတွင် အလားတူလေ့ကျင့်ပါ။

❖ အာပေါကသိုဏ်းစသော ကျန်ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင်လည်း အလားတူ ဝင်စားပါ။

(၁၄) အာရမ္မဏဝဝတ္ထာပန = အာရုံကို မှတ် (ပိုင်းခြား) သောအားဖြင့် ဝင်စားခြင်း

- ပထဝီကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- အာပေါကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- တေဇောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဝါယောကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- နီလကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ပီတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- လောဟိတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ
- ဩဒါတကသိုဏ်း ▶ ၁-မှ ၈-အထိ

❖ ပထဝီကသိုဏ်းတွင် ပထမဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဈာန်မှထပြီး - “ဤဈာန်သည် ပထဝီကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိ၏” - ဤသို့ အာရုံကို မှတ်သားပါ။ ထိုနောက် ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဈာန်မှထပြီး - “ဤဈာန်သည် ပထဝီကသိုဏ်းလျှင် အာရုံရှိ၏” - ဤသို့ အာရုံကို မှတ်သားပါ။ ထိုနောက် တတိယဈာန်ကို . . . စတုတ္ထဈာန်အထိ အလားတူ လေ့ကျင့်ပါ။ ထိုနောက် ပထဝီကသိုဏ်းကို ခွာ၍ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စားပါ။

ထိုနောက် ဈာန်မှထပြီး - “ဤဈာန်သည် အနန္တအာကာသလျှင် အာရုံရှိ၏” - ဤသို့ အာရုံကို မှတ်သားပါ။ ထိုနောက် ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဈာန်မှထပြီး - “ဤဈာန်သည် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်စိတ်လျှင် အာရုံရှိ၏” - ဤသို့ အာရုံကို မှတ်သားပါ။ ထိုနောက် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဈာန်မှထပြီး - “ဤဈာန်သည် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်စိတ်၏ မရှိခြင်း နတ္ထိဘောပညတ်လျှင် အာရုံရှိ၏” - ဤသို့ အာရုံကို မှတ်သားပါ။ ထိုနောက် နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို ဝင်စား၍ ဈာန်မှထပြီး - “ဤဈာန်သည် အာကိဉ္စညာယတနဈာန်စိတ်လျှင် အာရုံရှိ၏” - ဤသို့ အာရုံကို မှတ်သားပါ။

❖ အာပေါကသိုဏ်းစသော ကျန်ကသိုဏ်းအသီးအသီးတွင်လည်း အလားတူ ဝင်စားပါ။

ပြီး၏။